

«Erreforma hau eraso larria da, eta erantzun kolektiboa behar du, horregatik goaz grebara»

Beatriz Martxueta LABeko Politika Sozialeko arduraduna da. Espainiako Gobernuak bultzatu nahi duen pentsioen erreformak eskubide soziala “merkantzia” bihurtuko duela dio, eta horregatik daudela errotik kontra. Elkarriketa hau egiteko unean, CCOO eta UGT negoziatzen ari dira Moncloan, eta erretiroa 67 urtera atzeratu ala ez dute ardatz: “Ez dugu ulertzen, erreformaren beste neurriek *de facto* ekarriko dute erretiro adina atzeratzea”.

URKO APAOLAZA

Argazkia: Dani Blanco

Espainiako Gobernuak pentsioen erreforma onartu nahi du urtarrilaren 28an. Zer ekarriko dio erreforma horrek herritarrari?

Neurri hauen ondorioak benetan larriak izango dira. Alde batetik prestazioak murriztuko dira: zenbaketa 20 edo 25 urtera igotzen bada, pentsioetan %20ko murrizketa ekar dezake. Horrez gain, jende askori eskubide hori ukatuko zaio, 15etik 25era igo nahi baitute kontribuzio urteen muga prestazioa jaso ahal izateko. Eta erretiro adina 67 urtera atzeratzeak ere ondorio latzak dauzka. Momentu honetan, milaka langileren pentsioa –batez ere emakumeena eta gazteena– kinka larrian dago, prestazioak merkantzia bihurtu nahi dituzte eta gure eskubideak erosi beharko ditugu.

Erreforma horren defendatzaileek diote biztanleriaren zahartzeak sostengaezin egin duela egungo pentsio sistema, horrela al da?

Mila eta bat azterketa daude ondorio horretara eramaten dutenak. Ikerketa horiek 90eko hamarkadan hasi ziren bultzatzen eta atzean beti dago finantza botorea (BBVA, Santander, FEDEA...). Konstatazio bakarra dago: ikerketa horiek esaten zuten 2010ean pentsioen sistemak kiebra joko zuela, baina momentu honetan Erreserba Funtzak superabita dauka. Egia da gero eta urte

gehiago bizi garela, baina arazoa ez da pertsonena, kotizazioena baizik. Mila pertsonatik batek ere ez badu kotizatzen sistema kiebran dago, baina guztiek kotizatzen badute, eta gainera, kotizazio horiek onak badira enplegu duina dutelako, bada orduan gizarte segurantzara on bat izango dugu.

Zer dago, orduan, erreforma horren atzean?

Helburua pribatizazioa da. 80ko hamarkadan enpresa produktibo publikoak pribatizatu ziren. Orain zer dugu? Zerbitzu publiko eta sozialak. Hor sartu nahi dute eskua, pentsio publikoak gero eta errakitikoago utzi eta jendea behartu plan pribatuekin osatzera. Publikoak ez dio inolako etekinik ematen kapitalari.

AEBetan funts horiek lehertu zuten finantza krisia, ez dira oso eredu-garriak...

Kapitalak esaten dio Europari zer egin behar duen eta estatuek aplikatzen dute. Hori ikus dezakegu Maas-

“Egun, gazte bat 30 urterekin sartzen da lan merkatu prekarioan. Gazte gutxik izango du pentsio duina eta askok ez dute hori ere izango”

trichtetik Pentsioen Liburu Berde-raino. Adibidez, Liburu Berdean lan erreforma egitea gomendatzen zen, eta ikusi dugu zer ondorio izan dituen Euskal Herrian: 176.000 langabe abenduan, azken hamabost urtetako kopuru handiena.

Dena den, pentsio sistema honek erreforma bat behar du?

Baliteke. Baina zergatik ezin du izan zerga bidez finantzatutako sistema? Beste herrialde batzuetan egiten da, kotizazioak alde batetik eta zergak bestetik...

Erreformaren puntu nagusietako bat erretiroa 67 urtera atzeratzea da. Aldiz, gazteen artean gero eta lan gutxiago dago eta prekarioagoa da. Paradoxa al da?

Bai, hor ikusten da zer nolako logika duen erreformak. Egun gazte bat 30 urterekin sartzen da lan merkatuan batez beste, eta modu prekariatuan: sartzen da, hilabete batzuk lan egiten du, ateratzen da, berriz sartu... Gazte gutxik izango du pentsio duina eta askok ez dute hori ere izango.

Horrez gain, Toledoko Itunak hainbat gomendio egin ditu, ez dira garrantzi gutxiagokoak...

21 gomendio egin ditu eta bizpahiru kenduta, gainerako guztiak murrizketak dira. Hor sartzen dira

Beatriz Martxueta

“Arazoa ez da pertsonen adinarena, kotizazioena baizik. Guztiek lan duina edukiz gero, Gizarte Segurantzza ona izango genuke”.

pentsioa kalkulatzeko kotizazio urteen zenbaketa 15etik 25era igotzearena, kontribuzio-prestazioa edukitzeko 25 urte kotizatu beharra, eta 65 urterekin pentsioaren %100 kobratzeko gutxienez 40 urte kotizatu beharra. Baina badaude sindikatu konkretu batzuk erretiroa 67 urtera ez atzeratzeko borrokan zentratu direnak.

Zergatik uste duzu zentratu direla horretan?

Ez dakit, momentu honetan negoziatzen ari dira. Akordio batera iristen badira, Zapateroren Gobernu eta sindikatu horiek “garaile” atera daitezke, bata elkarrizketa soziala posible dela esanez, eta besteak indar erakustaldia egin dutelakoan. Baina egiaz, beste neurriekin *de facto* atzeratuko da erretiro adina. Ez dugu ulertzen zergatik ez duten beste neurri horien kontra ere borrokatzen. Kalkulu politikoa? Kalkulu sindikala?

CCOO eta UGTekin harremanetan izan zarete erreforma honen inguruan hitz egiteko?

Ez. Guk gure agenda daukagu. Erreformak planteatzen dituen neurri horien kontra gaude, ez neurri bakar baten kontra. CCOO eta UGT negoziatzen ari dira eta akor-

dio bat lortzen badute erreforma babestuko dute, hori guretzat onartezina da.

Urtarrilaren 27rako greba orokorra deitu duzue euskal gehiengo sindikalak. Zergatik hartu duzue erabaki hori?

Grebara goaz langileekiko konpromisoa dugulako eta gure erantzukizuna delako. Eraso larri honek erantzun kolektiboa behar du. XIX. eta XX. mendean borroka eginez irabazi ziren eskubide sozial guztiak murrizten ari dira eta horrek ekartzen duen bakarra miseria eta pobrezia da.

Rodolfo Aresen ustez ez gaude “grebatarako”, zer erantzungo zenioke?

Arduragabekeria dela ere entzun izan dugu. Guk argi daukagu, ez diogu jendarteari bizkarra emango. Pentsio eskubidea defendatzeko, beste eskubide bat erabiliko dugu, greba eskubidea.

“CCOO eta UGTk akordioa lortzen badute erretiroa 67 urtera ez atzeratzeko, erreforma babestuko dute, eta hori onartezina da guretzat”

Erreforma ulertzea ez da erraza, eta gazte bati jubilazioa urrun geratzen zaio. Hasi al zarete lantegietan grebaren inguruan informatzen? Zer inplikazio sumatu duzue?

Jendeari gauzak argi eta garbi esan behar zaizkio, eta argi duenean, erantzuten du. Egia da gaztearentzat pentsioak urruti daudela, baina esan behar zaio: zuk momentu honetan irabazten duzun diruaren zati bat desbideratzen ari dira hilero-hilero etorkizunean hori izan dezazun. Orain lantegietan batzarrak egiten ari gara, bozketetan ez gara hasi, baina nabari da langileak sekulako eraso gisa hartu duela erreforma hori.

Gurean, aurrekari oso hurbileko bat daukagu Iparraldean, udazkeneko greba orokor gogorra. LABek aktiboki hartu zuen parte. Zer irakasgai atera duzue datorrenerako?

Horrelako eraso baten aurrean mugitu egin behar dela, jendartea, langileria, ikasleak... Frantziako Estatuan ikasleen kolektiboak sekulako indarra du, horietatik ikasi behar dugu, eta horrelako erantzuna eman behar genuke, eraso ere tamainakoa delako. Azkenean, Sarkozyren erreforma onartu egin zen, baina inork ezin du ukatu Frantziako jendartearen haserrea kaleetan islatu zela. ■